

Incluziunea financiară în România

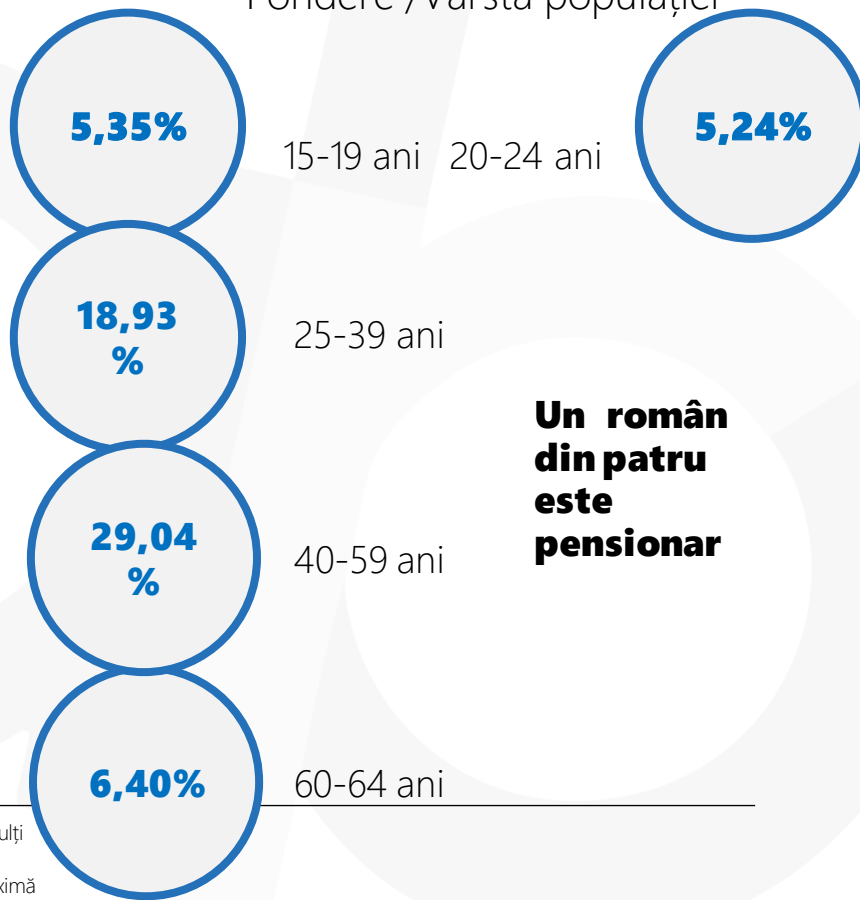
18
Oct.
2022

Gabriela Folcuț
Director Executiv
Asociația Română a Băncilor

Incluziunea socială în România

- Rata de sărăcie și excluziune socială în România este de 34,4% în 2021, versus media europeană de 21,7%; România este urmată în top de Bulgaria (32%), Grecia și Spania (ambele 28%), cea mai redusă rată de sărăcie din UE fiind în Cehia, de 10,7%;
- Vârsta medie a populației la nivel național cunoaște în ultimii ani o tendință de creștere ușoară și sigură, de la 41,4 ani în 2015, la 42,3 ani în 2020; principalii factori sunt migrația și natalitatea scăzută;
- În 25 de județe din România, numărul pensionarilor îl depășește pe cel al salariaților.

Pondere / Vârsta populației

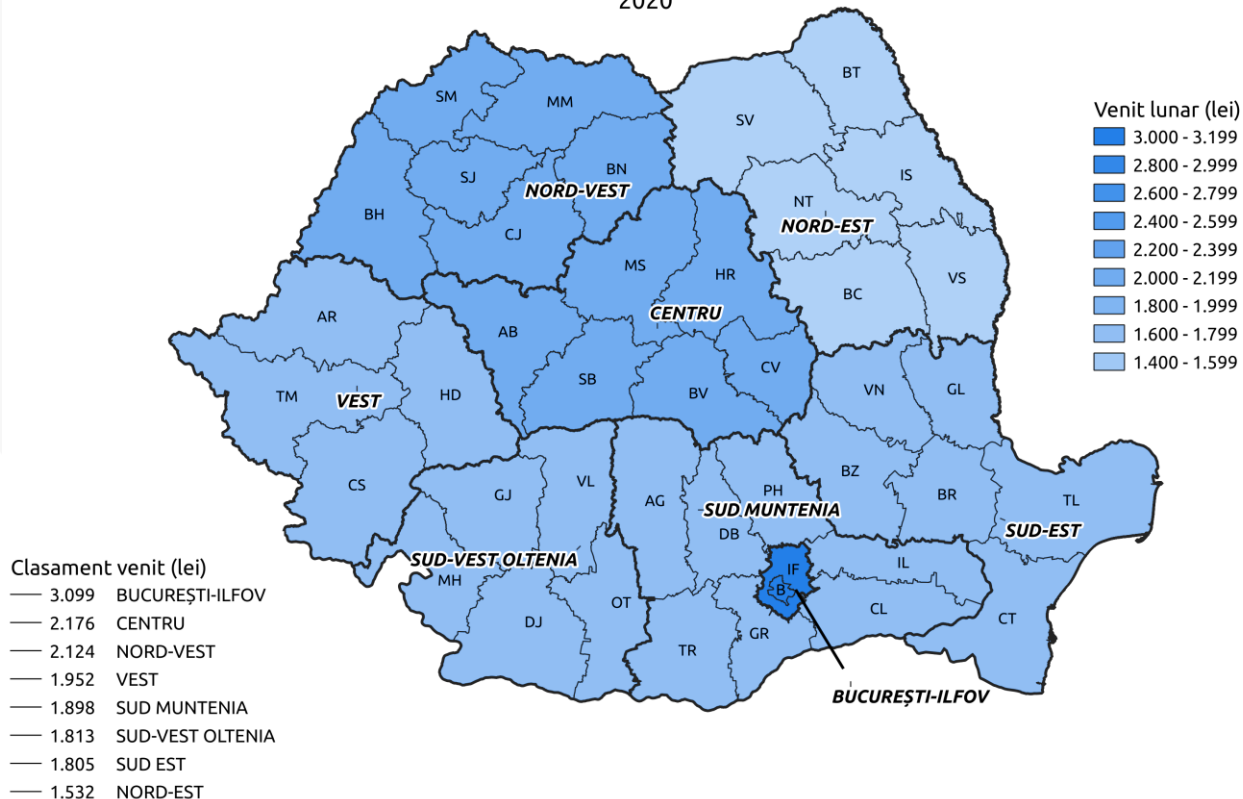
Sursa: Eurostat/ Cercetarea de piață "Sistemul bancar în percepția românilor: creditarea și incluziunea financiară a românilor" realizată în luna iulie 2022 de IRES pentru ARB

1.066 respondenți adulți care utilizează servicii bancare, eroarea maximă tolerată fiind de +/- 3%.

Veniturile medii lunare

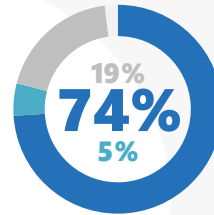
- Diferența dintre București-Ilfov (3.099 lei) și următoarea regiune din topul veniturilor totale, anume regiunea Centru (2.176 lei) este de aproape 1.000 lei;
- Dacă luăm în considerare doar salariații, se înregistrează o creștere a veniturilor medii lunare; Singura constantă o reprezintă cei doi poli, anume București-Ilfov (3.579 lei) și Nord-Est (2.140 lei), diferența dintre polii veniturilor medii lunare fiind de această dată de 1.439 lei;

Veniturile medii lunare pe o persoană, pe regiuni de dezvoltare - TOTAL
2020

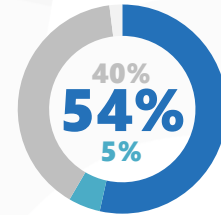

Incluziunea financiară

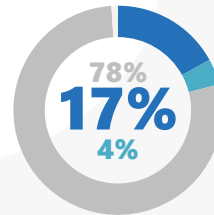
- **Gradul de incluziune financiară a ajuns la 68%** în România la jumătatea anului 2022, în creștere cu 10 p.p. comparativ cu anul 2017.
- Pentru 47% dintre români, primul cont curent deschis vreodată a fost pentru a primi salariul sau bani de la stat (cu vârsta peste 15 ani); 57% - gradul de incluziune financiară în rândul persoanelor sărace; 80% dintre angajați au cont curent și 54% dintre cei care nu sunt în câmpul muncii (BM);
- **Aproximativ 46%** dintre românii utilizatori de servicii bancare efectuează plăți prin Internet/ Mobile banking; creștere de 70% comparativ cu decembrie 2020 (27%).
- La nivel de gospodărie, șase din zece români declară că au aplicații de Mobile/online banking, dintre care doar 5% spun că nu utilizează.
- Smartphone-ul este folosit de aproape **9/10** intervieuați pentru accesarea serviciilor de Internet/ Mobile banking

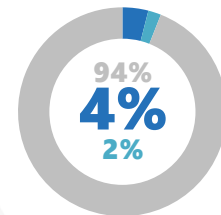
SMART PHONE

**MOBILE/
ONLINE
BANKING**

**PORTOFEL
ELECTRONIC**

**CRIPTO
MONEDE**

Am și utilizez

Am dar nu utilizez

Nu am și nu utilizez

Nu știu, nu răspund

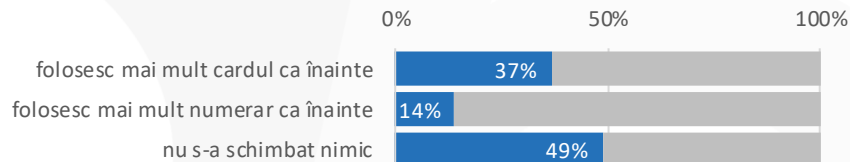
Sursa: cercetarea de piață "Sistemul bancar în percepția românilor: creditarea și incluziunea financiară a românilor,, populația adultă

Tendința de trecere la cashless și contactless a accelerat.

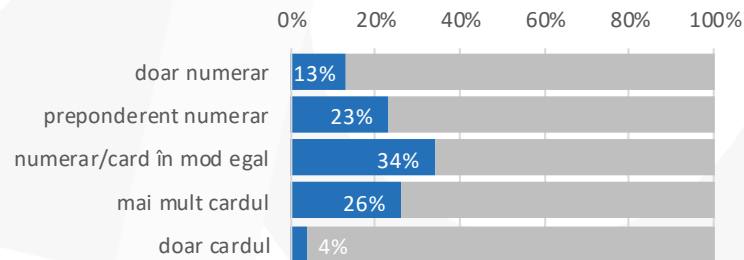
În tranzacțiile pe care le realizează în mod obișnuit:

- o 4% dintre români utilizează numai cardul,
 - o 26% mai mult cardul,
 - o 34% numerarul și cardul în egală măsură,
 - o 23% mai mult numerar
 - o 13% numai numerar
- În urmă cu șase ani, 94% din plățile retail din România se efectuau în numerar.
 - Comparativ cu perioada de dinainte de pandemie, 37% dintre respondenți consideră că folosesc mai mult cardul ca înainte, 49% că nu s-a schimbat nimic și 14% declară că folosesc mai mult numerar decât înainte.
 - Valoarea și numărul tranzacțiilor de plată cu cardurile emise de prestatorii de servicii de plată rezidenți au crescut cu 53,3%, în decembrie 2021 comparativ cu decembrie 2019.
 - Valoarea tranzacțiilor de plată cu cardurile se cifrează la 48,5 miliarde lei, iar numărul tranzacțiilor de plată este de 365 milioane.

CUM S-A SCHIMBAT COMPORTAMENTUL FAȚA DE PERIOADA PRE-PANDEMIE?

ÎN MOD OBIȘNUIȚ, CE FOLOSITI MAI MULT ÎN TRANZACȚII?

Sursa: cercetarea de piață "Sistemul bancar în percepția românilor: creditarea și incluziunea financiară a românilor"

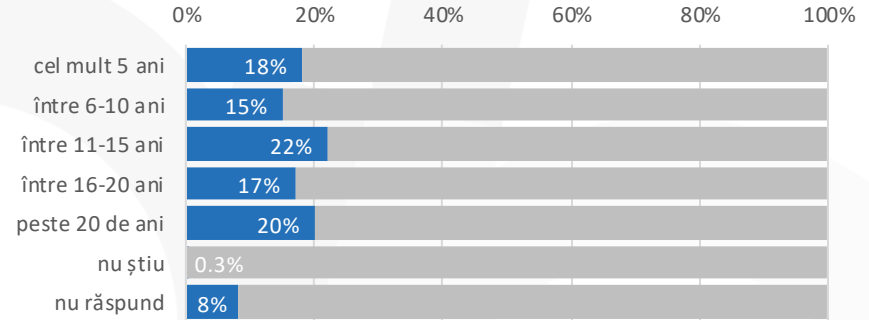
1.066 respondenți adulți care utilizează servicii bancare, eroarea maximă tolerată fiind de +/- 3%.

De ce nu au/vor românii conturi curente?

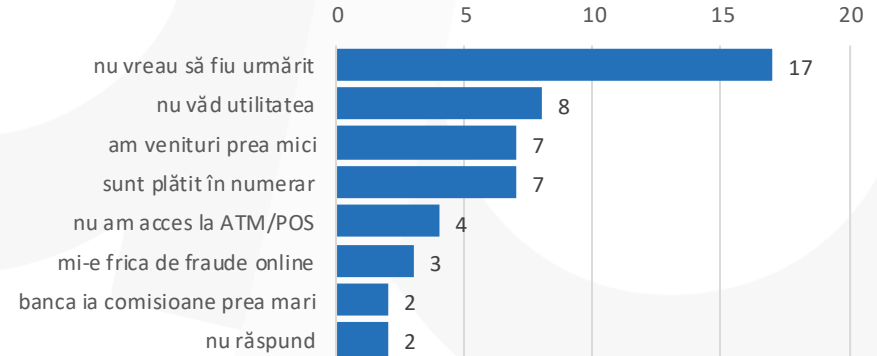
Motive invocate de către cei care nu dețin un cont bancar:

- dorința de a nu fi urmărite veniturile/cheltuielile (17),
- lipsa utilității unui cont (8),
- veniturile reduse (7)
- încasarea veniturilor în numerar (7).
- 72% nu au auzit de Legea 258/2017, prin care băncile oferă conturi curente gratuite pentru consumatorii vulnerabili, care au fost definiți ca fiind cei cu venituri sub 60% din salariul mediu național (o definiție care include aproximativ 50% din consumatori).

DE CÂT TIMP AVEȚI CONT CURENT?

DE CE NU AVEȚI CONT CURENT?

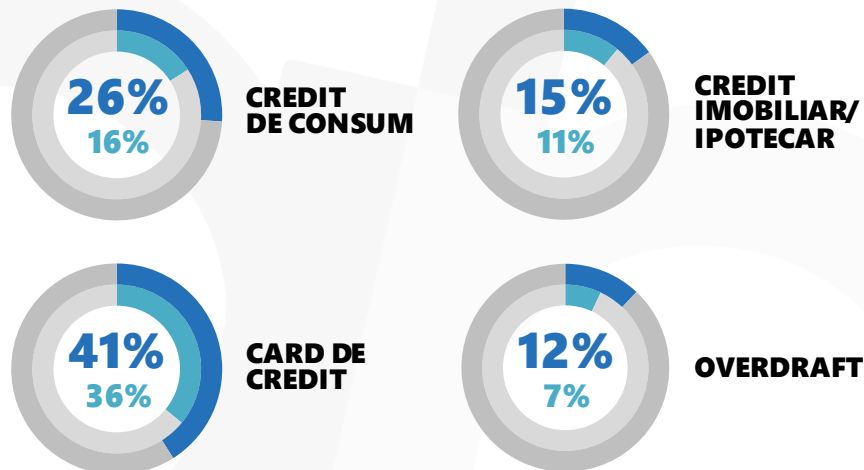
Sursa: cercetarea de piață "Sistemul bancar în percepția românilor: creditarea și incluziunea financiară a românilor"

1.066 respondenți adulți care utilizează servicii bancare, eroarea maximă tolerată fiind de +/- 3%.

Incluziunea financiară - creditare

Produse și servicii bancare deținute de români:

- **26%** dintre respondenții care au produse și servicii bancare au în prezent un credit de consum;
- **15%** au un credit imobiliar/ipotecar în derulare;
- **41%** dețin un card de credit (card de cumpărături);
- **12%** dintre respondenți au un Overdraft;
- 71% dintre debitori au credite sub 10.000 euro, 18% între 10.000-30.000 euro, 6% între 30.000-60.000 și 3% peste 60.000 euro.

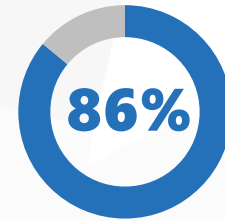
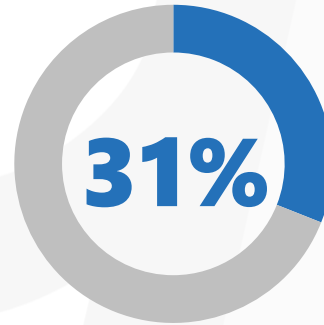
Băncile au 2,12 milioane de clienți debitori- persoane fizice, dintre care 1,55 milioane clienți cu credite de consum.

● Menționat (2022) ● Menționat (2020) ● Nemenționat (2022) ● Nemenționat (2020)

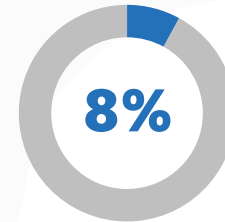
Creditarea

- 86% dintre debitori au accesat creditul de la bancă, iar 5% atât de la bancă, cât și de la IFN;
- Băncile din România au primit 7.872* de solicitări pentru suspendarea obligațiilor de plată a ratelor, dobânzilor și comisioanelor, în conformitate cu prevederile Ordonanței 90/2022.
- **În primele opt luni ale anului 2022:**
 - Băncile din România au continuat să aplice măsuri proactive de sprijin pentru clienții aflați în dificultate financiară temporară de plată, astfel că numărul de soluționări este de 16.184
 - Aproximativ 26.177 de debitori persoane fizice au optat pentru schimbarea indicelui ROBOR cu IRCC din contractele de credit, în cadrul băncilor la care au contractat inițial împrumutul. Alți 1.421 de debitori persoane fizice au solicitat schimbarea indicelui ROBOR cu dobânda fixă în contract;
 - Un număr de 54.024 de clienți persoane fizice au optat pentru refinanțarea creditului la altă bancă.

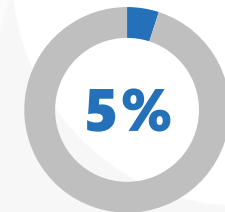
Procentul
românilor care
au un credit
activ

LA BANCĂ

LA UN IFN

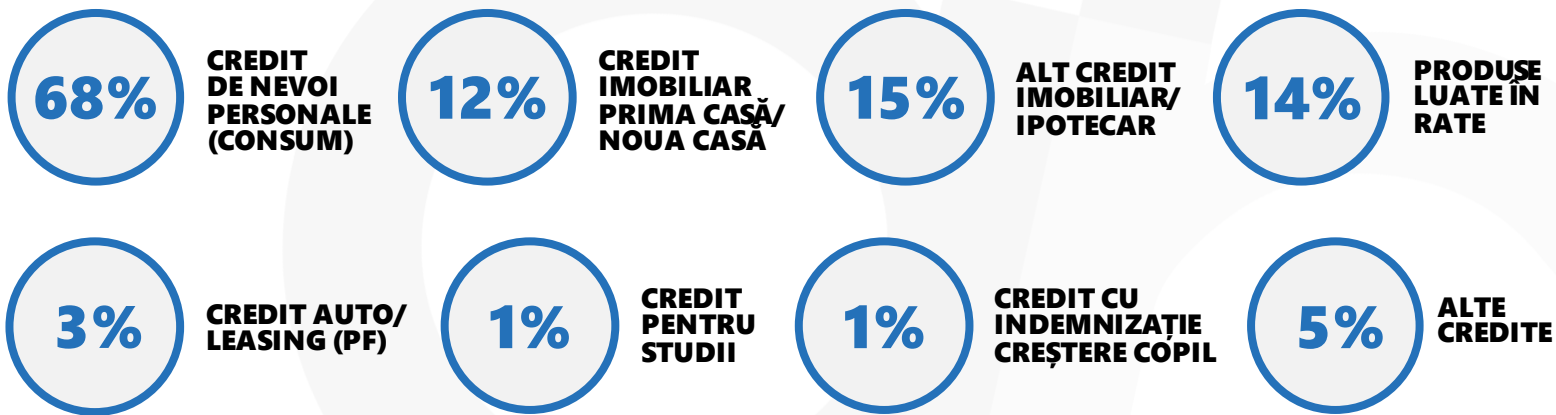

LA AMBELE

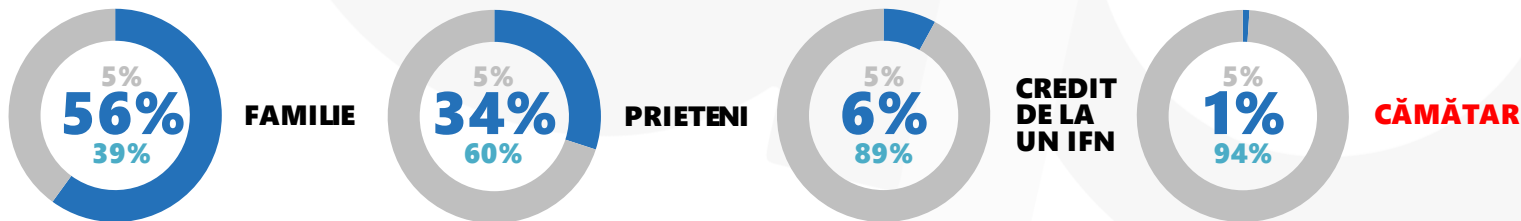
• *băncile care totalizează o cotă de piață de 94% în funcție de active

Cum se împrumută românii?

Tipuri de credite folosite

Alternative folosite la creditul bancar

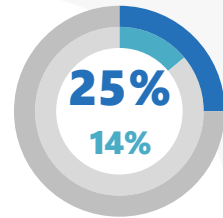

● Da ● Nu ● Nu e cazul

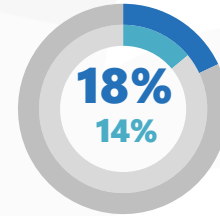
Incluziunea financiară – economisire

Produse și servicii bancare deținute de români:

- **18%** dintre respondenți au depozite bancare, comparativ cu 14% în decembrie 2020;
- **25%** au mizat pe conturile de economii, față de 14% în decembrie 2020.

CONTURI DE ECONOMII

DEPOZIT BANCAR

Numărul deponenților la instituțiile de credit este de 15,5 milioane, dintre care 14,3 milioane sunt deponenți persoane fizice (FGDB);

● Menționat (2022)

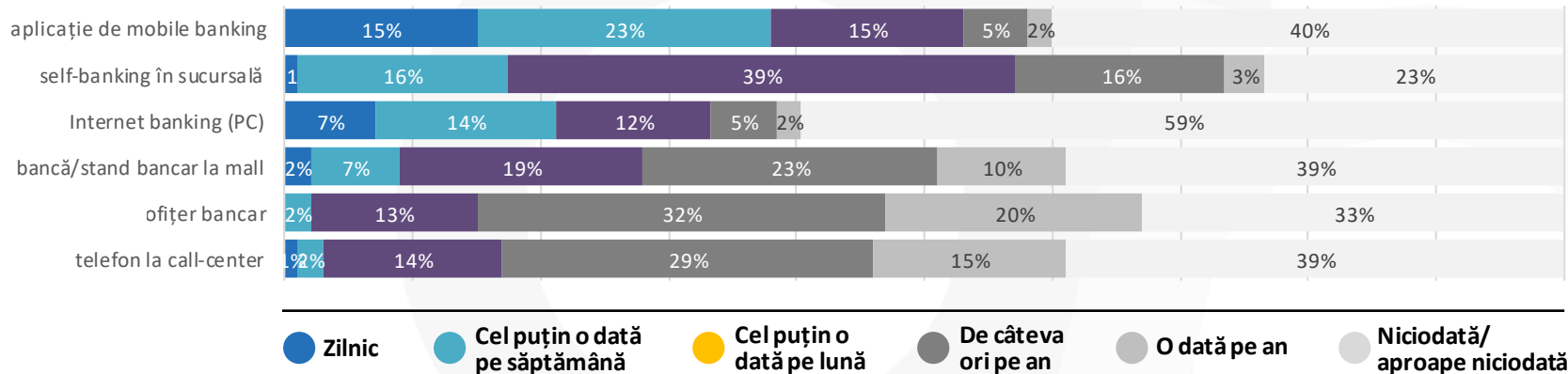
● Menționat (2020)

● Nemenționat (2022)

● Nemenționat (2020)

Cum interacționează cu băncile?

Frecvența interacțiunii prin diverse canale

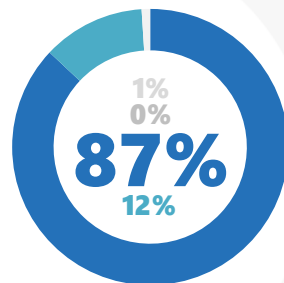

Număr de bănci la care clienții au produse bancare

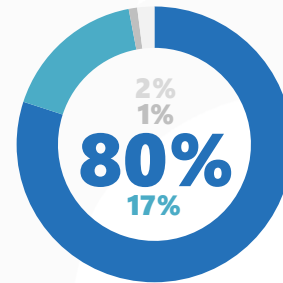

Românii preferă interacțiunea directă cu banca pentru semnarea unui contract de credit sau deschiderea unui depozit bancar, însă se observă creșterea apetitului pentru interacțiunea online în ultimii ani.

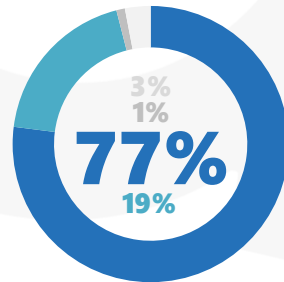
Interacțiune preferată cu banca

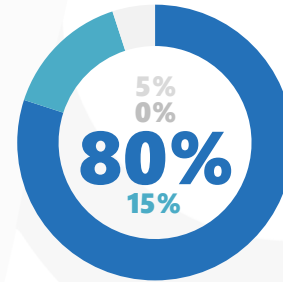
**SEMNARE
CONTRACTE
DE CREDIT**

**DESCHIDERE
CONT
BANCAR**

**DESCHIDERE
DEPOZIT
BANCAR**

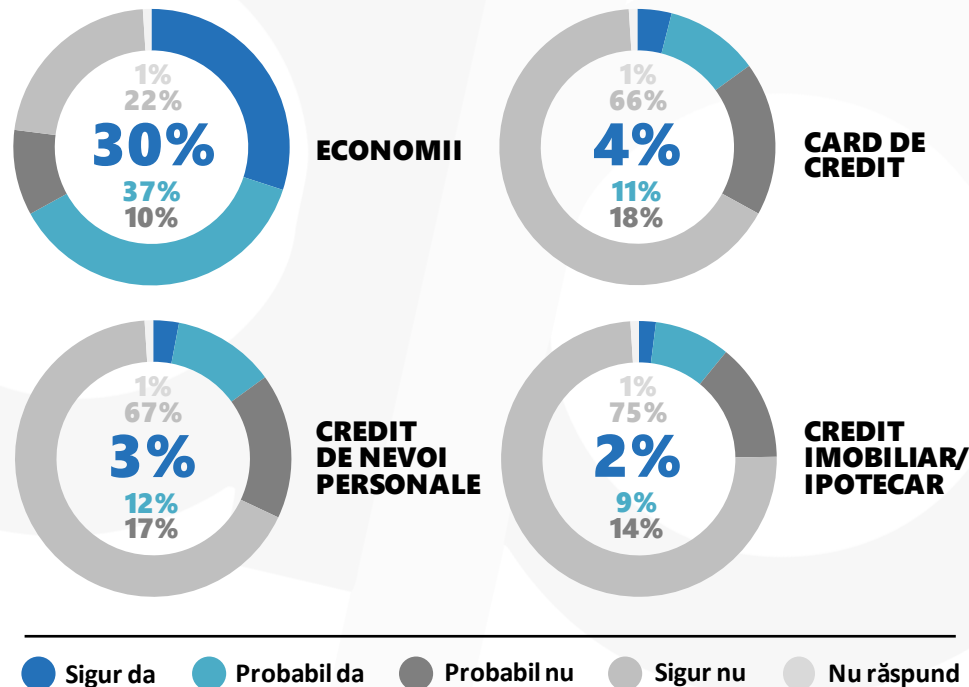

**OBTINERE
CRÉDIT DE
NEVOI
PERSONALE**

● Preferă în persoană
 ● Preferă online
 ● Fără preferință
 ● Nu e cazul

- 67% dintre români iau în calcul să facă economii;
- 15% dintre respondenți intenționează să acceseze un credit de nevoi personale în următoarele 12 luni.
- 2% dintre români vor accesa un credit ipotecar sau imobiliar în următoarele 12 luni, 9% iau în calcul această opțiune, iar restul de 89% nu intenționează să contracteze un credit ipotecar sau imobiliar.
- 15% dintre românii chestionați s-au declarat interesați de a contracta un card de credit.

Planuri financiare în următoarele 12 luni

Scorul de alfabetizare financiară

● ROMÂNIA ● MEDIE

SCOR DE ALFABETIZARE FINANCIARĂ*

*OECD/INFE 2020
Sondaj internațional privind educația financiară a adulților, (13 pentru țările membre OECD/ maxim 21)

CUNOȘTINȚE FINANCIARE

COMPORAMENT

ATITUDINE

Scorul normalizat la 100*

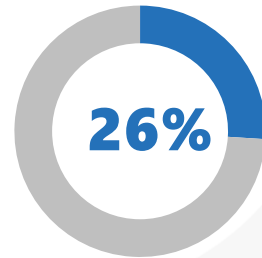
Educație financiară (21=100);
Cunoștințe (7=100), Comportament (9=100), Atitudine (5=100)

	ALFABETIZARE	CUNOȘTINȚE	COMPORAMENT	ATITUDINE
România	53.4	48.3	55.7	54.7
Italia	53	56,1	46,3	61
Bulgaria	58.5	56.9	59.3	57.6
Cehia	62.0	64.9	59.1	62.9
Ungaria	58.8	65.6	49.9	65.1
Medie	60.5	62.8	59.2	59.2

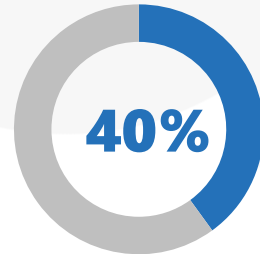
- Nivelul scăzut al incluziunii financiare are ca și cauză un grad redus al educației financiare.
- Numărul elevilor care au susținut proba la alegere a bacalaureatului la economie, în perioada 2016-2021, este deosebit de mic, doar 6.700.

Cum țin românii
evidența cheltuielilor
și veniturilor lunare?

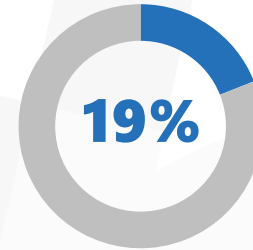
(răspuns multiplu)

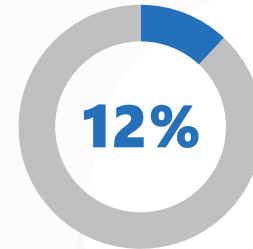
**NU ȚIN
DELŪC**

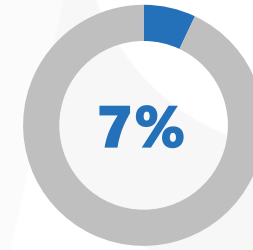
**O ȚIN
MENTAL**

**ȚIN PE
HĂRTIE**

**FOLOSESC
MOBILE/
INTERNET
BANKING**

**FOLOSESC
APLICAȚII
PE TELEFON**

Cauzele incluziunii financiare reduse

Cea mai crescută rata de sărăcie

și excluziune socială din UE, de 34,4% versus media europeană de 21,7%

**Preferința
pentru cash &
economia gri**

Numărul scăzut

de POS în special
în mediul rural

**Nivelul
scăzut de
educație, în
general,
financiară în
special**

**Riscul
legislativ
ridicat**

Soluții pentru creșterea incluziunii financiare

Creșterea nivelului de educație financiară și digitală prin implementarea Strategiei Naționale de Educație Financiară și a programelor ample la nivel național

Promovarea prevederilor din legea 258/2017

Conturi curente cu taxe zero pentru consumatorii vulnerabili, care au fost definiți ca fiind cei cu venituri sub 60% din salariul mediu național (o definiție care include aproximativ 50% din consumatori).

Politici de încurajare/ facilități pentru instalarea de POS-uri

Plata salariilor și a ajutoarelor sociale exclusiv electronic

Extinderea plății taxelor și impozitelor în regim electronic.

Vă mulțumesc!